

SLUŻBA
WIĘZIENNA

ARESZT ŚLEDczy BIURO RZECZNIKA
ul. Ząbkowicka 53 PRAW OBYWATELSKICH

58-200 DZIERŻONIÓW

telefon (0-74) 832 48 50 (centrala), 832

WPL. 2013 -03- 18 P.W.
48 56, fax 832 48 52

NR 1540821

DD – 0912/1/13/

3208

Dzierżonów, dnia 13.03.2013 r.

Sygn. sprawy: RPO-717608-XX-720.5/12/NK

RPO 717608 12

BIURO
Rzecznika Praw Obywatelskich
Biuro Pełnomocnika Terenowego
ul. Wierzbowa 5
50 – 056 WROCLAW

W związku z otrzymanym Raportem z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Areszcie Śledczym w Dzierżonowie i zawartymi w nim rekomendacjami przedstawiam poniżej wyjaśnienia dotyczące podnoszonych kwestii.

Rekomendacja 1.1

W dniu 12.02.2013 r. podczas odprawy służbowej w Oddziale Penitencjarnym nr 1 w Areszcie Śledczym w Dzierżonowie zobowiązano wychowawców do bezwzględnego przestrzegania zasady odrębnego osadzania w celach mieszkalnych osób palących i niepalących. W jednostce najtrudniejszą grupą w prawidłowym rozmieszczeniu w celach mieszkalnych jest populacja tymczasowo aresztowanych. Trudności mają swe źródło przede wszystkim z bardzo małej liczebności tej grupy osadzonych, na przestrzeni ostatnich miesięcy jest to grupa licząca 8-12 osób (stan 17 TA w dniach wizytacji można określać jako wysoki). Ponadto wychowawcy sygnalizowali, iż niektórzy osadzeni koniunkturalnie zmieniają swoje deklaracje dotyczące palenia bądź nie, by uzyskać przeniesienie do celi, w której z różnych innych względów chcieliby przebywać, de facto manipulując administracją więzienną w zakresie używania wyrobów tytoniowych.

Rekomendacja 1.2

W chwili obecnej Areszt Śledczy w Dzierżonowie spełnia standardy zatrudnienia psychologów wyznaczone przez Centralny Zarząd Służby Więziennej w Warszawie tj.

1 psycholog penitencjarny na 200 osadzonych. Przy pojemności jednostki wynoszącej 335 miejsc zatrudniamy 2 psychologów. Chętnie zwiększylibyśmy obsadę etatową psychologów, jednak pod warunkiem otrzymania dodatkowego etatu. Nie posiadamy aktualnie możliwości uzyskania tego kosztem etatu przeniesionego z innego działu służby, gdyż już w trakcie wizytacji sygnalizowaliśmy, że wręcz wskazane jest zatrudnienie dodatkowych osób w każdym dziale.

Rekomendacja 1.3

Przyjmujemy rekomendację dotyczącą zapewnienia superwizji psychologom. W bieżącym roku w ramach posiadanych środków finansowych zorganizujemy superwizję dla zatrudnionych psychologów.

Rekomendacja 1.4

Dyrektor jednostki w obowiązującym porządku wewnętrznym w pkt XI uregulował sposób odbywania spacerów dla tymczasowo aresztowanych i skazanych określając, że „tymczasowo aresztowani odbywają spacery we własnej odzieży lub odzieży skarbowej, skazani w odzieży skarbowej”. Natomiast w pkt XII zawarto zapis dotyczący zajęć sportowych "wyjście na zajęcia sportowe możliwe jest w odzieży sportowej". Zatem przyjęte rozwiązania dostosowane są do charakteru zajęć osadzonych.

Przepisy te należy traktować jako przepisy szczególne, mające pierwszeństwo stosowania w stosunku do mającego charakter ogólny zapisu pkt XVI porządku wewnętrznego zezwalającego skazanym na posiadanie w celi własnej odzieży, określając jej ilość i rodzaj. Uregulowanie w powyższy sposób zasad odbywania spacerów, w opinii dyrektora jednostki, nie budzi zastrzeżeń i nie jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Rekomendacja 1.5

Przyjmujemy rekomendację dotyczącą umożliwienia osadzonym korzystania z własnej odzieży podczas konwojowania poza teren aresztu w postaci wyjazdów na prześwietlenia, konsultacje do społecznych placówek służby zdrowia, komisje lekarskie i innych. Informuję, że wdrożone zostały już prace legislacyjne nad zmianą porządku wewnętrznego w jednostce. Zostanie wykreślony zapis, iż w takich przypadkach tymczasowo aresztowani lub skazani są obligatoryjnie przebierani wyłącznie w odzież skarbową. Natomiast w instrukcji określającej zasady konwojowania osadzonych do powyżej wymienionych miejsc, wprowadzony zostanie zapis, że w przypadkach

uzasadnionych względami bezpieczeństwa, a w szczególności naruszania przez nich uprzednio zasad bezpieczeństwa i porządku podczas konwoju (próby ucieczki, napad na konwojentów, inne zagrożenia, itp.), przynależność do zorganizowanych grup przestępczych, popełnienia czynu zagrożonego surową karą, zabójstwa lub jego usiłowania oraz działania z użyciem broni, niezależnie od miejsca i czasu konwojowania, konwojowanych należy bezwzględnie przebierać w odzież skarbową, zwracając przy tym uwagę czy nie posiadają na sobie rzeczy cywilnych mogących ułatwić ucieczkę.

Rekomendacja 1.6

Odnosząc się do rekomendacji dotyczącej umożliwienia rozmów telefonicznych tymczasowo aresztowanych z obrońcą uprzejmie informuję, że do czasu zmiany obowiązujących przepisów art. 217 c k.k.w. nie będziemy zezwalać tymczasowo aresztowanym na korzystanie z aparatu telefonicznego oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej. Ustawodawca w tej dziedzinie nie zastosował żadnych wyłączeń. Administracja jednostki musi w tej kwestii postępować zgodnie z obowiązującym prawem, a zakaz korzystania z aparatu telefonicznego wynika z konieczności zapewnienia realizacji głównego celu tymczasowego aresztowania, jakim jest zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego. Ponadto, umożliwienie kontaktu telefonicznego z obrońcą bez poinformowania organu dysponującego o takim fakcie mogłoby naruszyć uprawnienia tego organu wynikające z przepisu art. 215§1 k.k.w. i art. 73 §2 i 3 k.p.k. w zakresie zastrzeżenia obecności swojej lub uprawnionej przez niego osoby podczas widzenia z obrońcą a także kontroli korespondencji podejrzanego z obrońcą w okresie do 14 dni od daty tymczasowego aresztowania.

Rekomendacja 1.7

Art. 211§2 k.k.w. formułując prawo tymczasowo aresztowanego do bezzwłocznego, po osadzeniu w areszcie śledczym, powiadomienia osoby najbliższej o jego miejscu pobytu nie wskazuje formy, w jakiej ma to nastąpić. Prawo to realizowane jest w oparciu o przepisy §41 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 października 2012 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności, wydanego na podstawie art. 249 §3 pkt 7 k.k.w., który przewiduje formę pisemną. Zatem uregulowanie w Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie w powyższy sposób zasad powiadamiania osoby najbliższej o osadzeniu tymczasowo

aresztowanego w areszcie śledczym jest, w opinii dyrektora jednostki, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie budzi zastrzeżeń.

Rekomendacja 1.8

Przyjmujemy rekomendację dotyczącą zdemontowania kamer w pomieszczeniu przeznaczonym do udzielania widzeń bez osoby dozorującej. Co prawda na monitorowanie przez system telewizyjnego monitoringu wewnętrznego, między innymi, pomieszczeń do udzielania widzeń bez osoby dozorującej zezwala dyrektorowi zakładu karnego przepis art. 73a§2 k.k.w., jednak w §8 tego artykułu formułuje przesłanki jego stosowania "mając na celu zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w zakładzie karnym". Uznajemy, że dotychczasowy stały monitoring tego pomieszczenia naruszał zasadę wyjątkowości zawartą w §8. Kamera w pomieszczeniu do widzeń bez osoby dozorującej została wyłączona, nie jest możliwy podgląd obrazu z tej kamery, ani rejestracja obrazu. Kamera nie została fizycznie zdemontowana, aby w sytuacjach mających na celu zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w zakładzie karnym możliwe było uruchomienie monitoringu. Będzie to realizowane każdorazowo przez służbę informatyczną na podstawie indywidualnych decyzji dyrektora jednostki.

Rekomendacja 1.9

Areszt Śledczy w Dzierżoniowie pismem z dnia 20.11.2012 r. przesłał do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej we Wrocławiu informację na temat wstępnych kosztów dostosowania pomieszczeń więziennego ZOZ-u do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 02.02.2011 r. Trwają prace nad ustaleniem zakresu i kosztów niezbędnych do przeprowadzenia prac, oraz sposobu ich finansowania. Jednostka w ramach własnego budżetu, bez pozyskania dodatkowych środków, nie jest w stanie uporać się z tym zadaniem.

Rekomendacja 1.10

W jednostce corocznie, sukcesywnie prowadzimy remonty cel mieszkalnych obejmując nimi także kąpiki sanitarne. Jest to sprawa priorytetowa i niezmiernie ważna, bowiem, mimo podejmowania różnorodnych działań zapobiegawczych, osadzeni dewastują cele mieszkalne, a służby konserwatorskie nie zawsze mogą nadążyć z szybkim usunięciem stwierdzanych uszkodzeń. Skromne środki budżetowe, jakie możemy przeznaczyć, staramy się zwiększyć przesuując na ten cel środki wygosparowane z racjonalnego żywienia osadzonych. Dodatkową przeszkodą w sprawnym przeprowadzaniu remontów bieżących cel mieszkalnych są utrzymujące się od dłuższego czasu wysokie stany osadzonych

przebywających w jednostce. Utrudnia to wyłączenie cel mieszkalnych z użytkowania na czas remontu.

Rekomendacja 1.11

W dniach 6 - 8 grudnia 2012 roku przeprowadzono remont celi nr 26 w oddziale II. W ramach przeprowadzonych prac naprawiono także podłogę.

Rekomendacja 1.12

Uzupełniliśmy brakujące szafki w celach mieszkalnych wieszając 10 sztuk szafek naprawionych i odnowionych przez służbę kwatermistrzowską. W tej liczbie jest oczywiście również szafka dostarczona i zawieszona w celi nr 32 w oddziale III.

Rekomendacja 1.13

Aktualnie zgodnie z przepisami określonymi w prawie krajowym Areszt Śledczy w Dzierżoniowie wypełnia określone minimum realizując kąpiel osadzonych jeden raz w tygodniu. Ponadto osadzeni zatrudnieni na terenie zakładu oraz ci, którym ze względów zdrowotnych lekarz zlecił dodatkową kąpiel, korzystają w miarę potrzeb z kąpeli więcej niż jeden raz w tygodniu. Podpisując z kontrahentami zewnętrznymi umowy o zatrudnienie skazanych umieszczamy w nich zapisy o możliwości korzystania przez skazanych z kąpeli w miejscu pracy, po jej zakończeniu.

Wysokość środków zaplanowanych w budżecie jednostki na media nie pozwala w chwili obecnej zwiększyć częstotliwości kąpeli dla wszystkich osadzonych do 2 w tygodniu.

Rekomendacja 1.14

Na tablicach informacyjnych w oddziałach mieszkalnych wywieszona została informacja o możliwości uzyskania środków czystości do utrzymania czystości w celach, które znajdują się u oddziałowych. Ponadto informacja na ten temat znajdzie się również w nowelizowanym porządku wewnętrznym.

Rekomendacja 1.15

W sali widzeń przy kantynie wisi aktualny cennik towarów dostępnych do sprzedaży.

Rekomendacja 1.16

Środki finansowe jakie jednostka otrzymuje w planach budżetowych na działalność kulturalno-oświatową i sportową są bardzo niskie. W 2012 roku była to kwota 810 zł., a w roku bieżącym jedynie 340 zł. Na wysokość tych kwot nie mamy wpływu.

Natomiast podejmujemy działania w celu pozyskania dotacji z instytucji i organizacji zewnętrznych. W bieżącym roku lokalne samorządy z terenu powiatu dzierżoniowskiego zadeklarowały łącznie przekazanie jednostce kwoty około 3000 zł z przeznaczeniem na działalność kulturalno-oświatową i sportową. W minionych latach dwukrotnie otrzymaliśmy

granty po 5000 zł. składając aplikacje w ogólnopolskich konkursach na realizację programów ekologicznych.

Rekomendacja 1.17

Służba żywnościowa realizuje żywienie osadzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zachowując przy tym wszelkie wartości dziennej normy wyżywienia i rodzaju diet. Uwzględniając racjonalność dziennych stawek kosztów wyżywienia zawsze zachowujemy obowiązujące normy, a ich wysokość dostosowujemy do sezonowości występowania warzyw i owoców oraz aktualnych cen artykułów spożywczych. Na bieżąco monitorujemy opinie na temat wydawanych posiłków, reagując na docierające sygnały. Zbierane wśród osadzonych opinie są generalnie dobre. W okresach świątecznych podwyższamy dzienne stawki tak, by przygotować posiłki wpisane w polską tradycję. Do wyjątkowych przypadków ograniczamy przypadki stosowania maksymalnych stawek oszczędności dziennych norm wyżywienia.

Nie ukrywamy natomiast, że racjonalność w stosowaniu dziennych stawek kosztów wyżywienia stanowi ważny element polityki budżetowej w sytuacji, gdy plan budżetowy jednostki nie zapewnia środków w dostatecznej wysokości na wszystkie niezbędne do funkcjonowania wydatki. Dlatego, jak to już wcześniej pisaliśmy, środki finansowe uzyskane z racjonalnego żywienia osadzonych przeznaczamy na remonty bieżące cel mieszkalnych.

Wyk. w 4 egz. RZ :

- 1 egz. adresat
- 2 egz. Dyrektor Okręgowy SW we Wrocławiu
- 3 egz. Zespół Kontroli CZSW w Warszawie
- 4 egz. a/a

DYREKTOR
Aresztu Śledczego w Dzielnicy
Placety
mjr mdr Ireneusz Placety

SŁUŻBA
WIĘZIENNA

OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

ul. Kleczkowska 35
50 – 211 Wrocław 36

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2013 -04- 08
P.W.	

NR 1545440

RPO-717608/12

Wrocław, 2013.04.03.

OI/OP – 0912/2/13/422

Pan dr Maciej Lis
Pełnomocnik Terenowy
Biuro Rzecznika
Praw Obywatelskich
ul. Wierzbowa 5
50 – 056 Wrocław

Szanowny Panie,

Z dużym zainteresowaniem zapoznałem się z ustaleniami Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie, zawartymi w piśmie z dnia 21.01.2013 r., RPO – 717608-XX-720.5/12/NK. Z treści raportu wynika, że w Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie przestrzegane są prawa osób pozbawionych wolności, w tym prawo do humanitarnego traktowania i poszanowania godności ludzkiej. Generalnie dobrze ocenione zostały warunki bytowe oraz relacje między osadzonymi a funkcjonariuszami. W nawiązaniu do ustaleń raportu pragnę poinformować, że przedstawione rekomendacje zostały wykonane lub są w trakcie realizacji, o czym świadczy informacja Dyrektora Aresztu Śledczego w Dzierżoniowie zawarta w piśmie z dnia 13.03.2013r.

W Areszcie Śledczym w Dzierżoniów w chwili obecnej zatrudnionych jest dwóch psychologów. Zgodnie z wytyczonymi przez CZSW standardami, optymalnym byłoby, aby na jednego psychologa w każdej jednostce przypadło ok. 200 osadzonych. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że w AŚ w Dzierżoniowie poziom ten został osiągnięty. W jednostce tej odnotowano jeden z najlepszych wskaźników w tym zakresie.

Dyrektor Aresztu Śledczego w Dzierżoniowie zobowiązał się do przeprowadzenia w bieżącym roku superwizji dla zatrudnionych psychologów. Należy również dodać, iż w zależności od posiadanych środków finansowych, OISW we Wrocławiu przeprowadzi superwizję dla psychologów zatrudnionych we wszystkich podległych mi jednostkach penitencjarnych.

Zgodnie z pismem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 21 marca 2012r. sygn. BPR – 023-21/12/714 „za prawidłowy i słuszny należy uznać pogląd, że interpretując łącznie przepisy art. 215§1 i art. 217c Kkw nie sposób wywieść normy prawnej, przyznającej osobie tymczasowo aresztowanej uprawnienie do porozumiewania się z obrońcą lub pełnomocnikiem za pomocą rozmów telefonicznych. Gdyby nawet rozmowy telefoniczne uznać także za korespondencję, to przepis art. 217c Kkw stanowi wyraźny i bezwzględny zakaz możliwości korzystania przez osoby tymczasowo aresztowane z aparatu telefonicznego”. Reasumując należy stwierdzić, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym nie jest możliwe, aby osoby tymczasowo aresztowane mogły prowadzić rozmowy telefoniczne z obrońcami.

W jednostkach penitencjarnych podległych Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej we Wrocławiu, w tym w Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie, na bieżąco są przeprowadzane remonty cel oraz pomieszczeń. Jednakże proces i zakres ich realizacji uzależniony jest od posiadanych środków finansowych, które niestety są zbyt małe w stosunku do potrzeb zgłaszanych przez jednostki podległe oraz przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej we Wrocławiu.

W planie wydatków w paragrafie 4270 na rok 2013 Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej we Wrocławiu otrzymał 1 213 tys. zł. Kwota ta została podzielona na 14 jednostek podległych OISW we Wrocławiu z uwzględnieniem składanych wniosków dotyczących zapotrzebowań na realizację bieżącej konserwacji i naprawy oraz remontów.

W roku 2011 w Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie wykonano zadanie remontowe pn „Remont dachu budynku wartowni w Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie” za kwotę 22 002,62 zł oraz wydatkowano na naprawę i konserwację kwotę 17 674,61 zł. Natomiast w roku 2012 ze względu na zmniejszenie planu (plan na 2011 wynosił 1.901 tys. zł) o 289 tys. zł AŚ w Dzierżoniowie otrzymał środki finansowe w kwocie 8 tys. zł na bieżącą konserwację i naprawę. W roku bieżącym planowane jest przeprowadzenie w tej jednostce remontu dachu budynku penitencjarnego za kwotę 63 tys. zł oraz przeprowadzenie napraw i konserwacji na kwotę 7 tys. zł. Ponadto OISW we Wrocławiu wprowadził do planu wydatków realizację sześciu zadań remontowych w podległych jednostkach penitencjarnych:

1. „Remont dachu skrzydła D budynku penitencjarnego w Zakładzie Karnym w Wołowie” o wartości 427 tys. zł, który jest ostatnim etapem w celu zakończenia remontu dachów całego budynku penitencjarnego,

2. „Remont dachu łącznika szpitala w ZK Nr 1 we Wrocławiu” o wartości 166 tys.zł,
3. „Remont stolarki okiennej w pawilonie penitencjarnym A w Zakładzie Karnym w Zarebie” o wartości 60 tys. zł,
4. „Remont stolarki okiennej w budynku administracyjnym w Zakładzie Karnym Nr 2 we Wrocławiu” o wartości 11 tys. zł.
5. „Remont rozdzielni elektrycznej w Areszcie Śledczym we Wrocławiu”,
6. „Wykonanie dokumentacji projektowej remontu dachu budynku H w Zakładzie Karnym Nr 2 we Wrocławiu”.

Przewidziane do realizacji zadania remontowe stanowią ok. 63% środków w paragrafie 4270 przewidzianych w planie na rok 2013 (1213 tys. zł). Ponadto informuję, że zgłoszone przez nas potrzeby na remonty w ramach paragrafu 4270 wynosily:

- na rok 2011 -7.008.644 zł
- na rok 2013 -- 5.323.907 zł.

W związku z powyższym w Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie, jak również w pozostałych jednostkach okręgu wrocławskiego, prace remontowe są systematycznie prowadzone w zależności od posiadanych środków finansowych. Na bieżąco prowadzone są remonty cel i pomieszczeń użytkowanych zarówno przez osadzonych, jak i funkcjonariuszy wykonujących obowiązki służbowe. Przeprowadzanie remontów wynika również z obowiązku utrzymania budynków w należyłym stanie technicznym, ze względu na ich zużycie techniczne oraz eksploatację. Nadmieniam również, że OISW we Wrocławiu stara się zachować należyta staranność w ustalaniu kolejności przeprowadzania prac remontowych.

Środki finansowe na realizację zadań związanych z zakupem materiałów i wyposażenia jednostka organizacyjna realizuje w ramach ustalonego planu wydatków budżetowych w §4210.

W dniu 04.03.2013 roku Areszt Śledczy w Dzierżoniowie otrzymał plan wydatków budżetowych na 2013 rok . Środki przeznaczone między innymi na zakup materiałów budowlanych do remontów i konserwacji pomieszczeń oraz zakup wyposażenia w §4210 wynosiły 100 302 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę uważam, że zalecenia: 1.10,1.11,1.12,1.16, powinny zostać zrealizowane w ramach otrzymanych środków finansowych w planie wydatków budżetowych.

Na podstawie informacji otrzymanych od Dyrektora AŚ w Dzierżoniowie stwierdzić należy, że jeszcze w grudniu ubiegłego roku przeprowadzono remont celi nr 26 w oddziale II. W ramach przeprowadzonych prac naprawiono podłogę. Uzupełniono również brakujące szafki w celach mieszkalnych, dostarczając naprawiony i odnowiony sprzęt przez służbę kwatermistrzowską jednostki.

2 pobrażeniem

Z-ca DYREKTORA OKRĘGOWEGO
Służby Więziennej we Wrocławiu
[Signature]
inż. Krystyna Żuwala

Wyk. w 4 egz.

1. adresat,
2. Zespół Kontroli
Centralny Zarząd
Służby Więziennej
w Warszawie,
3. Dyr. AŚ w Dzierżoniowie,
4. aa.